

76. plenární zasedání Poradního výboru ICOM a 27. zasedání Generálního shromáždění ICOM, Paříž, 4.-6. června 2012

Ve dnech 4.-6. června 2012 se v Paříži v budově UNESCO konalo 76. plenární zasedání Poradního výboru ICOM a 27. zasedání Generálního shromáždění ICOM. V rámci obou zasedání proběhlo hodnocení činnosti ICOMu za uplynulý rok 2011, představení náplně příštího Generálního shromáždění v Rio de Janeiru, 2013, představení kandidátských měst pro uspořádání Generálního shromáždění v roce 2016 a volba pořadatele, diskuse a workshopy nad problematikou světového muzejnictví. Zasedání předsedali Knut Wik – předseda dozorčí rady, Hans-Martin Hinz – prezident, Julien Anfruns – generální ředitel. Podrobně na <http://icom.museum/the-governance/advisory-committee/icom-international-museum-meeting-4-6-june-2012-preparation/>.

1. Členství v ICOMu

Z hodnocení činnosti ICOMu za loňský rok byl pozitivně hodnocený nárůst počtu členů ICOMu. Přes veškerou ekonomickou krizi se ICOMu daří oslovovat stále nové členy. V roce 2011 byl ICOM zastoupen ve 134 zemích, z toho ve 110 zemích fungují národní organizace, ve zbylých 24 zemích má ICOM své zástupce prostřednictvím individuálních členů. Celkový počet aktivních členů ICOMu byl 29 528. Nárůst členů některých zemí byl velmi vysoký, největší v Belgii o 44% (z 650 na 933), kde byla propagaci ICOMu věnovaná velká aktivita. Mezi zeměmi s významným přírůstkem se objevila i Česká republika s meziročním nárůstem o 13% (z 215 na 243). Patříme mezi země s nižším počtem členů a v budoucnosti se Český výbor ICOMu bude věnovat dalšímu rozšiřování členské základny. Ve Španělsku a v Maďarsku naopak došlo k největšímu poklesu počtu členů, který zástupci národních výborů zdůvodňovali zhoršenou ekonomickou situací. Členství některých států zcela skončilo, jednalo se většinou o země, jejichž členství bylo založeno na jedné instituci či jednom členu, který odstoupil (Kajmanské ostrovy, Kuvajt, Katar atd.). Prioritou ICOMu i v nadcházejícím období zůstává snaha zapojit především africké státy.

Zhruba třetina z členů ICOMu je také členem mezinárodních komisí, konkrétně 10 991. I zde dochází k mírnému nárůstu. Workshop zaměřený na posílení počtu členů mezinárodních komisí byl součástí programu zasedání. Je úkolem národních komisí, aby své členy více informovaly o možnosti v profesní komisi. Právě práce v odborné komisi je jednou z největších hodnot, kterou ICOM nabízí, která podporuje profesní růst pracovníků v muzeích a galeriích.

V souvislosti s podporou členství představilo vedení ICOMu určité změny v registracích členů ICOMu, podle kterých by v budoucnosti měli všichni členové své příspěvky hradit přímo na účet centrální organizace. Pilotní projekt byl spuštěn v USA. Nicméně tento návrh byl představiteli národních komisí rozporován (např. kdo bude hradit poplatky za bankovní převody, jejichž počet výrazně naroste) a na příštím zasedání se bude znovu projednávat.

2. Generální shromáždění 2013 a 2016

Zástupci brazilské komise ICOMu představili podrobný program generální konference která se bude odehrávat v Rio de Janeiru v Brazílii 10.-17. 8. 2016. Téma konference je Museums (memory + creativity = social change), což je zároveň téma pro den muzeí 18. 5. 2013. Velká pozornost bude věnovaná dobrovolnickým programům. ICOM vypisuje granty pro zájemce o účast, především pro mladé členy do 35 let – Young Member Professionals, dále pro účastníky z Afriky a jižní Ameriky. V souvislosti s náplní také vypisuje granty pro muzejní pracovníky, kteří by měli zájem se na konferenci podělit o své zkušenosti s prací s dobrovolníky. Doporučujeme proto českým muzejním pracovníkům se o toto téma zajímat a granty si podávat – budou k dispozici na www.icom.museum/ a <http://brazil.icom.museum>.

V rámci 76. plenárního zasedání také proběhlo představení tří kandidátů pro uspořádání generálního shromáždění v roce 2016. Kandidáty byli neúspěšní žadatelé z minulé volby: Miláno a Moskva, nově Abu Dhabi. Žadosti všech tří kandidátů byly k dispozici ještě před Pařížským setkáním na webu ICOMu. Z nich jednoznačně vyplývala největší připravenost Milána, která byla potvrzena i v prezentaci. Miláno připravilo pestrý program s řadou zajímavých mluvčích z oboru muzejnictví, architektury atd. s celkovým rozpočtem 1. 980.000 EUR. Moskva postavila žádost na faktu, že je zde nejvíce muzeí, celkový rozpočet činil 2.680.000 EUR, přičemž celý 1.000.000,- měl ICOMu přispět Vladimír Putin, což jsme hodnotili jako nesmyslně vysoký rozpočet a angažmá

Vladimíra Putina jako nevhodné vměšování politického činitele. Prezentace Adu Dhabi ukázala jasné ambice na dosažení nejvyšších pozic světového muzejnictví, program byl velkorysý i po stránce přednášejících, rozpočet bohužel příliš vysoký 2.972.500 EUR.

Více na: <http://icom.museum/news/news/article/general-conference-2016-abu-dhabi-milan-ormoscow/>

Abu Dhabi: <https://www.dropbox.com/sh/ph6b134zt7r56yk/Va8YI495b-/UAE%20National%20Committee%20Bid%20for%20ICOM%20General%20Conference%202016.pdf>,

Miláno: https://www.dropbox.com/sh/tgece63jgp5gy8z/H52ZijO-1D/ICOM%20ITALY_BID%20Manual_Final-27-01-2012.pdf,

Moskva: <https://www.dropbox.com/sh/lu8eho69mienw2a/tDR7pQyr8R/ICOM%20Russia%20bid%202016%20light%20version.pdf>

3. Workshopy

3. 1. Hlavní program

Pro zasedání 2012 byly připraveny tři tématické workshopy řešící otázky současného muzejnictví:

1. Muzejní management v měnícím se světě
2. Nezákoně obchodování s uměleckými předměty
3. Musea a jejich výjimečnost

Reporty z jednotlivých workshopů budou publikovány na webu ICOMu samostatně.

3.2. Doprovodný program

Muzea v ohrožení

Byla představena akce spolupráce ICOMu a Modrého štítu při záchraně fondu Městského archivu v Kolíně nad Rýnem. V roce 2010 byla pod ulicí vedle depozitární budovy archivu hloubena linka metra. V březnu 2010 došlo k uvolnění podloží a celá budova se sesunula do vyhloubené díry. Vedení muzea muselo okamžitě zahájit záchranné práce. Nejprve byla postavena nad oblastí provizorní střeška. Uvolněny prostory v přilehlých budovách, kam se deponovaly zachráněné materiály. Poškozené předměty postupně byly předávány restaurátorům. Veškerý pohyb archiválií byl pečlivě evidován. Díky uložení v pevných kartonových krabicích a kvalitních ocelových skříních došlo k tomu, že archiválie byly vesměs slisovány, ale nepoškozena a díky obrovskému tlaku se do nich ani nedostávala voda. Záchranářské práce trvaly do srpna 2011. Podařilo se zachránit 95% fondu.

Více na <http://www.stadt-koeln.de/5/kulturstadt/historisches-archiv/einsturz/>.

Při podobných situacích doporučuje ICOM spolupráci s organizací Modrý štít a ICOM–DRTF (Disaster Relief Force), který vznikl po zemětřesení na Haiti a sdružuje specialisty na řešení podobných krizí, kdy je kvůli přírodním katastrofám nebo vojenským konfliktům ohroženo sídlo muzea a díky tomu i sbírky, kde hrozí jejich poškození, rozkradení apod.

Více na <http://icom.museum/the-committees/working-groups/working-group/disaster-relief-taskforce/>.

Google Art Project (GAP)

Muzeím byla nabídnuta možnost v účasti na Google Art Project. Jedná se o bezplatný internetový projekt určený amatérským milovníkům umění. Představuje díla ze sbírek světových muzeí a galerií, která umožňují zájemcům prohlédnout si na internetu vybraná díla z muzeí, která by v životě neměli možnost navštívit. V případě zájmu uzavře Google s muzeem smlouvu o poskytnutí metadat na určitou dobu (skeny uměleckých děl, popisek atd. – veškeré informace=metadata vytváří muzeum). Výběr děl závisí na muzeu, proto muzeum musí zohlednit i otázky autorských práv atd. Google nenárokuje vlastnictví skenů, je pouze provozovatelem stránky. V rámci GAP je možné prohlížet jednotlivá díla (zoom, discovery, play), díla je možné vybírat podle muzeí, názvu ale i materiálů. Návštěvník může vytvářet své vlastní kolekce a k nim se vracet. Google u velmi významných děl na své náklady vytvoří „gigapixel“ – velmi podrobný sken určitého díla. Je možné domluvit se i na Museum Street View – ukazuje muzejní instalace v reálném čase – nedoporučuje se pro malá muzea, která by mohla být ohrožena zloději. Více na <http://www.googleartproject.com>.

Martina Lehmannová

Martina Galetová

